Code No. 4911

Roll No. .... *SET : A*

D. El. Ed. 1st Year (Fresh)
Exam., July - 2019

Proficiency in Punjabi Language

पंजाबी भाषा में प्रवीणता

(Course Code : DE-110)

[New Curriculum]

(Only for Fresh Candidates)

[Evening Session]

Time : 2 Hours] *[Max. Marks : 35*

समय : 2 घण्टे] *[अधिकतम अंक : 35*

सामान्य निर्देश :

(i) *कृपया जाँच कर लें कि इस प्रश्न-पत्र में मुद्रित पृष्ठ 7 तथा प्रश्न 21 हैं।*

(ii) *प्रश्न-पत्र में दाहिने हाथ की ओर दिये गये **कोड नम्बर** तथा **सेट** को छात्र उत्तर-पुस्तिका के मुख्य-पृष्ठ पर लिखें।*

(iii) *कृपया प्रश्न का उत्तर लिखना शुरू करने से पहले, प्रश्न का क्रमांक अवश्य लिखें।*

www.cclchapter.com

(iv) *उत्तर-पुस्तिका के बीच में खाली पन्ना/पन्ने न छोड़ें।*

(v) *उत्तर-पुस्तिका के अतिरिक्त कोई अन्य शीट नहीं मिलेगी। अतः आवश्यकतानुसार ही लिखें और लिखा उत्तर न काटें।*

(vi) *परीक्षार्थी अपना रोल नं० प्रश्न-पत्र पर अवश्य लिखें।*

(vii) *कृपया प्रश्नों का उत्तर देने से पूर्व सुनिश्चित कर लें कि प्रश्न-पत्र पूर्ण व सही है,* ***परीक्षा के उपरान्त इस सम्बन्ध में कोई दावा स्वीकार नहीं किया जायेगा।***

(viii) ***सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।***

(ix) *3 अंक के प्रत्येक प्रश्न का उत्तर लगभग 50 शब्दों में तथा 5 अंक के प्रश्न का उत्तर लगभग 75 शब्दों में दीजिए।*

ਯੂਨਿਟ - ਪਹਿਲਾ

1. ਬਿੰਦੀ ਉਹ ਅਨੁਨਾਸਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ : 1

(ੳ) ਮੂੰਹ ਤੇ ਕੰਠ ਰਾਹੀਂ

(ਅ) ਨੱਕ ਤੇ ਫੇਫੜਿਆਂ ਰਾਹੀਂ

(ੲ) ਮੂੰਹ ਤੇ ਕਾਂ ਰਾਹੀਂ

(ਸ) ਮੂੰਹ ਤੇ ਨੱਕ ਦੋਹਾਂ ਰਾਹੀਂ

2. ਪੰਜਾਬੀ ਵਰਣਮਾਲਾ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਅੱਖਰ ਹਨ : 1

(ੳ) ਪੈਂਤੀ (ਅ) ਉਨੱਤੀ

(ੲ) ਚਾਲੀ (ਸ) ਇਕਤਾਲੀ

www.cclchapter.com

3. ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਿੱਚ ਪੈਰ-ਅੱਖਰ ਹਨ : 1

(ੳ) ਹ ਅਤੇ ਰ

(ਅ) ਰ ਅਤੇ ਵ

(ੲ) ਲ ਅਤੇ ਵ

(ਸ) ਹ, ਰ ਅਤੇ ਵ

4. 'ਲਗਾਖਰ' ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ : 1

(ੳ) ਜਿਹੜਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਲਗਦਾ ਹੈ

(ਅ) ਜਿਹੜਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਲਗਦਾ ਹੈ

(ੲ) ਜਿਹੜਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਮੁਕਤਾ ਅੱਖਰਾਂ ਨਾਲ ਲਗਦਾ ਹੈ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

5. ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸੁਣਨ ਕੌਸ਼ਲ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ? 3

6. ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਕੌਸ਼ਲ (speaking skill) ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3

ਯੂਨਿਟ - ਦੂਸਰਾ

7. ਵਿਆਕਰਣ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਅੰਗ ਹਨ : 1

(ੳ) ਦੋ (ਅ) ਤਿੰਨ

(ੲ) ਚਾਰ (ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

www.cclchapter.com

8. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚੱ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸ੍ਵਰ ਧੁਨੀਆਂ ਹਨ : 1

(ੳ) ਤਿੰਨ

(ਅ) ਨੌਂ

(ੲ) ਦਸ

(ਸ) ਗਿਆਰਾਂ

9. ਵਿਆਕਰਣ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 3

10. ਉਚਾਰਣ ਸਥਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵਿਅੰਜਨਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਣ ਕਰੋ ਪੜਨਾਂਵ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 5

ਯੂਨਿਟ - ਤੀਸਰਾ

11. ਸੇਖ ਫ਼ਰੀਦ ਕਿਹੜੇ ਪੜਾਅ ਦਾ ਸੂਫੀ ਕਵੀ ਹੈ? 1

(ੳ) ਪਹਿਲੇ (ਅ) ਦੂਸਰੇ

(ੲ) ਤੀਸਰੇ (ਸ) ਚੌਂਥੇ

12. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ : 1

(ੳ) 1460 (ਅ) 1465

(ੲ) 1469 (ਸ) 1479

www.cclchapter.com

13. 'ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ' ਕਿਸ ਗੁਰੂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ : 1

(ੳ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ

(ਅ) ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ

(ੲ) ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ

(ਸ) ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

14. ਆਧੁਨਿਕ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਮੋਢੀ ਕਵੀ ਹੈ : 1

(ੳ) ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ

(ਅ) ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ

(ੲ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ

(ਸ) ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ

15. ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ : 1

(ੳ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੂੰ

(ਅ) ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ ਨੂੰ

(ੲ) ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ

(ਸ) ਬਚਿੰਤ ਕੌਰ ਨੂੰ

www.cclchapter.com

16. ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। 3

ਯੂਨਿਟ - ਚੌਥਾ

17. ਰਚਨਾ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਮੁੱਖ ਭੇਦ ਹਨ : 1

(ੳ) ਇਕ (ਅ) ਦੋ

(ੲ) ਤਿੱਨ (ਸ) ਚਾਰ

18. ਰਚਨਾ ਕਿਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ : 1

(ੳ) ਕੰਪੋਜੀਸ਼ਨ (composition)

(ਅ) ਪਰੋਜ਼ (prose)

(ੲ) ਪੋਇਟਰੀ (poetry)

(ਸ) ਥੀਮ (theme)

19. ਲਿਖਤ ਰਚਨਾ ਮੌਖਿਕ ਰਚਨਾ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਹ ਕਥਨ ਹੈ : 1

(ੳ) ਬੇਕਨ ਦਾ

(ਅ) ਪਲੇਟੋ ਦਾ

(ੲ) ਅਰਸਤੂ ਦਾ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

www.cclchapter.com

20. ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਸ਼ਬਦੀ ਅਰਥ ਹੈ : 1

(ੳ) ਬੰਨ੍ਹਣਾ

(ਅ) ਵਿਸਤਾਰ ਦੇਣਾ

(ੲ) ਕਾਵਿਕ ਰੰਗ ਦੇਣਾ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

21. ਰਚਨਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਕਿਸੇ ਚੰਗੀ ਰਚਨਾ ਵਿਚ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਗੁਣ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। 3

www.cclchapter.com

Code No. 4911

Roll No. .... *SET : B*

D. El. Ed. 1st Year (Fresh) Exam., July - 2019

Proficiency in Punjabi Language

पंजाबी भाषा में प्रवीणता

(Course Code : DE-110)

[New Curriculum]

(Only for Fresh Candidates)

[Evening Session]

Time : 2 Hours]	*[Max. Marks : 35*
समय : 2 घण्टे]	*[अधिकतम अंक : 35*

सामान्य निर्देश :

*(i) कृपया जाँच कर लें कि इस प्रश्न-पत्र में मुद्रित पृष्ठ **7** तथा प्रश्न **21** हैं।*

*(ii) प्रश्न-पत्र में दाहिने हाथ की ओर दिये गये **कोड नम्बर** तथा **सेट** को छात्र उत्तर-पुस्तिका के मुख्य-पृष्ठ पर लिखें।*

(iii) कृपया प्रश्न का उत्तर लिखना शुरू करने से पहले, प्रश्न का क्रमांक अवश्य लिखें।

www.cclchapter.com

(iv) उत्तर-पुस्तिका के बीच में खाली पन्ना/पन्ने न छोड़ें।

(v) उत्तर-पुस्तिका के अतिरिक्त कोई अन्य शीट नहीं मिलेगी। अतः आवश्यकतानुसार ही लिखें और लिखा उत्तर न काटें।

(vi) परीक्षार्थी अपना रोल नं० प्रश्न-पत्र पर अवश्य लिखें।

(vii) कृपया प्रश्नों का उत्तर देने से पूर्व सुनिश्चित कर लें कि प्रश्न-पत्र पूर्ण व सही है, ***परीक्षा के उपरान्त इस सम्बन्ध में कोई दावा स्वीकार नहीं किया जायेगा।***

(viii) ***सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।***

(ix) 3 अंक के प्रत्येक प्रश्न का उत्तर लगभग 50 शब्दों में तथा 5 अंक के प्रश्न का उत्तर लगभग 75 शब्दों में दीजिए।

ਯੂਨਿਟ - ਪਹਿਲਾ

1. ਜੀਭ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਵਰਾਂ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਵਰਗ ਹਨ : 1

(ੳ) ਇੱਕ

(ਅ) ਦੋ

(ੲ) ਤਿੰਨ

(ਸ) ਚਾਰ

www.cclchapter.com

2. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਲਿੱਪੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ : 1

(ੳ) ਪੈਂਤੀ ਅੱਖਰੀ

(ਅ) ਗੁਰਮੁਖੀ

(ੲ) ੳ ਅਤੇ ਅ ਦੋਵੇਂ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

3. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਦੁੱਤ ਵਿਅੰਜਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ : 1

(ੳ) ਅੱਧਕ ਦੀ

(ਅ) ਬਿੰਦੀ ਦੀ

(ੲ) ਟਿੱਪੀ ਦੀ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

4. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਰਧ ਸ੍ਵਰ ਕਿੰਨੇ ਹਨ : 1

(ੳ) ਇਕ

(ਅ) ਦੋ

(ੲ) ਪੰਜ

(ਸ) ਸੱਤ

5. ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸੁਣਨ ਕੌਸ਼ਲ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ। 3

6. ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। 3

www.cclchapter.com

ਯੂਨਿਟ - ਦੂਸਰਾ

7. ਵਿਆਕਰਣ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੱਤ ਹੈ : 1

(ੳ) ਵਾਕ (ਅ) ਧਾਤੂ

(ੲ) ਸ਼ਬਦ (ਸ) ਉਪਵਾਕ

8. ਭਾਸ਼ਾ ਦਾਤ ਹੈ : 1

(ੳ) ਕੁਦਰਤ ਦੀ

(ਅ) ਸਮਾਜ ਦੀ

(ੲ) ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

9. ਵਾਕ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। 3

10. ਸੁਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਅੰਜਨਾਂ ਵਿਚ ਲੇ ਮੂਲ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। 5

ਜਾਂ

ਨਾਂਵ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ - ਤੀਸਰਾ

11. ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਰਜ ਹੈ : 1

(ੳ) ਚਾਰ (ਅ) ਪੰਜ

(ੲ) ਛੇ (ਸ) ਦਸ

www.cclchapter.com

12. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਜੋਤੀ-ਜੋਤ ਸਮਾਏ : 1

(ੳ) 1530 (ਅ) 1536

(ੲ) 1539 (ਸ) 1540

13. ਕਿਸ ਸੂਫੀ ਰਚਨਾਕਾਰ ਦੀ ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ : 1

(ੳ) ਸਾਹ ਹੁਸੈਨ

(ਅ) ਸਾਂਈ ਬੁੱਲੇ ਸ਼ਾਹ

(ੲ) ਸ਼ੇਖ ਫ਼ਰੀਦ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀ

14. ਕਿਸ ਕਿੱਸਾ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ 'ਹੀਰ' ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਈ : 1

(ੳ) ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ

(ਅ) ਦਮੋਦਰ

(ੲ) ਮੁਕਬਲ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

15. 'ਆਜਾ ਆਖਾਂ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ' ਨੂੰ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ : 1

(ੳ) ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ

(ਅ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ

(ੲ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

www.cclchapter.com

16. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਉਪਰ ਇੱਕ ਲੇਖ ਲਿਖੋ। 3

ਯੂਨਿਟ - ਚੌਥਾ

17. ਬੋਲਚਾਲ ਵਿਚ ਰਚਨਾ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਰੂਪ ਆਉਂਦਾ ਹੈ : 1

(ੳ) ਲਿਖਤ ਰੂਪ

(ਅ) ਮੌਖਿਕ ਰੂਪ

(ੲ) ੳ ਅਤੇ ਅ ਦੋਵੇਂ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

18. ਨਿਬੰਧ ਰਚਨਾ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ : 1

(ੳ) ਇਕ

(ਅ) ਦੋ

(ੲ) ਤਿੰਨ

(ਸ) ਚਾਰ

19. ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਕੇਮ ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਦੂਪ ਦੁਆਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ : 1

(ੳ) ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਦੁਆਰਾ

(ਅ) ਮੌਖਿਕ ਰੂਪ ਦੁਆਰਾ

(ੲ) ਵਾਚਨ ਕੌਸ਼ਲ ਦੁਆਰਾ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

www.cclchapter.com

20. ਨਿਬੰਧ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜੀ ਦਾ ਪਰਆਇਵਾਚੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ : 1

(ੳ) ਲੈਟਰ (Letter)

(ਅ) ਪੋਇਟਰੀ (Poetry)

(ੲ) ਐਸੇ (Essay)

(ਸ) ਆਰਟੀਕਲ (Article)

21. ਲਿਖਤ ਰਚਨਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਉਦੇਸ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3

---

www.cclchapter.com

Code No. 4911

Roll No. .... *SET : C*

D. El. Ed. 1st Year (Fresh) Exam., July - 2019

Proficiency in Punjabi Language

पंजाबी भाषा में प्रवीणता

(Course Code : DE-110)

[New Curriculum]

(Only for Fresh Candidates)

[Evening Session]

Time : 2 Hours] *[Max. Marks : 35*

समय : 2 घण्टे] *[अधिकतम अंक : 35*

सामान्य निर्देश :

(i) *कृपया जाँच कर लें कि इस प्रश्न-पत्र में मुद्रित पृष्ठ 7 तथा प्रश्न 21 हैं।*

(ii) *प्रश्न-पत्र में दाहिने हाथ की ओर दिये गये* ***कोड नम्बर*** *तथा* ***सेट*** *को छात्र उत्तर-पुस्तिका के मुख्य-पृष्ठ पर लिखें।*

(iii) *कृपया प्रश्न का उत्तर लिखना शुरू करने से पहले, प्रश्न का क्रमांक अवश्य लिखें।*

www.cclchapter.com

(iv) उत्तर-पुस्तिका के बीच में खाली पन्ना/पन्ने न छोड़ें।

(v) उत्तर-पुस्तिका के अतिरिक्त कोई अन्य शीट नहीं मिलेगी। अतः आवश्यकतानुसार ही लिखें और लिखा उत्तर न काटें।

(vi) परीक्षार्थी अपना रोल नं० प्रश्न-पत्र पर अवश्य लिखें।

(vii) कृपया प्रश्नों का उत्तर देने से पूर्व सुनिश्चित कर लें कि प्रश्न-पत्र पूर्ण व सही है, ***परीक्षा के उपरान्त इस सम्बन्ध में कोई दावा स्वीकार नहीं किया जायेगा।***

(viii) ***सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।***

*(ix) **3** अंक के प्रत्येक प्रश्न का उत्तर लगभग **50** शब्दों में तथा **5** अंक के प्रश्न का उत्तर लगभग **75** शब्दों में दीजिए।*

ਯੂਨਿਟ - ਪਹਿਲਾ

1. ੳ, ਅ, ੲ ਹਨ : 1

(ੳ) ਸ੍ਵਰ (ਅ) ਸ੍ਵਰ ਵਾਹਕ

(ੲ) ਵਿਅੰਜਨ (ਸ) ਅਰਧ ਸ੍ਵਰ

2. 'ਔਂਕੜ' ਤੇ 'ਹੋੜਾ' ਕਿਸ ਸ੍ਵਰ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਹਨ : 1

(ੳ) ੲ

(ਅ) ਅ

(ੲ) ੳ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

www.cclchapter.com

3. ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਅਖੰਡੀ ਧੁਨੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਹਨ : 1

(ੳ) ਪੰਜ (ਅ) ਚਾਰ

(ੲ) ਤਿੰਨ (ਸ) ਨੌਂ

4. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸਾਧਾਰਨ ਵਾਕ ਦੀ ਤਰਤੀਬ ਹੈ : 1

(ੳ) ਕਰਤਾ, ਕਰਮ, ਕਿਰਿਆ

(ਅ) ਕਿਰਿਆ, ਕਰਤਾ, ਕਰਮ

(ੲ) ਕਰਤਾ, ਕਿਰਿਆ, ਕਰਮ

(ਸ) ਕਰਮ, ਕਰਤਾ, ਕਿਰਿਆ

5. ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ? ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। 3

6. ਬਾਲ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਰੁਚੀ ਕਿਵੇਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। 3

ਯੂਨਿਟ - ਦੂਸਰਾ

7. ਸ਼, ਖ਼, ਗ਼, ਜ਼, ਫ਼ ਧੁਨੀਆਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀਆਂ ਸੂਚਕ ਹਨ : 1

(ੳ) ਹਿੰਦੀ (ਅ) ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ

(ੲ) ਫਾਰਸੀ (ਸ) ਕੋਈ ਵੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ

www.cclchapter.com

8. ਬਣਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਾਕ ਕਿੰਨੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਨ : 1

(ੳ) ਤਿੰਨ (ਅ) ਚਾਰ

(ੲ) ਦੋ (ਸ) ਪੰਜ

9. 'ਮੁਹਾਵਰਾ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਉਪਰ ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3

10. ਵਾਕ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦੀਆਂ ਵੰਨਗੀਆਂ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 5

ਜਾਂ

ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਸ ਨਾਲ ਕਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਨ?

ਯੂਨਿਟ - ਤੀਸਰਾ

11. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬੱਝਾ : 1

(ੳ) ਬਾਬਾ ਫਰੀਕ ਤੋਂ (ਅ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਤੋਂ

(ੲ) ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ (ਸ) ਨਾਥਾ ਜੋਗੀਆਂ ਤੋਂ

12. ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਦਾ ਮੋਢੀ ਹੈ : 1

(ੳ) ਵਾਰਿਸ (ਅ) ਮੁਕਬਲ

(ੲ) ਦਮੋਦਰ (ਸ) ਹਾਸ਼ਮ

www.cclchapter.com

13. 'ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ' ਰਚਨਾ ਹੈ : 1

(ੳ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ

(ਅ) ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ

(ੲ) ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

14. 'ਜਪੁ' ਬਾਣੀ ਕਿਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ : 1

(ੳ) ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ

(ਅ) ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ

(ੲ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

15. ਇਸ ਸਾਲ 550 ਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਕਿਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ : 1

(ੳ) ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ

(ਅ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ

(ੲ) ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ

(ਸ) ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ

www.cclchapter.com

16. ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3

ਯੂਨਿਟ - ਚੌਥਾ

17. ਰਚਨਾ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਭੇਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ : 1

(ੳ) ਦੋ

(ਅ) ਤਿੰਨ

(ੲ) ਚਾਰ

(ਸ) ਪੰਜ

18. ਨਿਬੰਧ ਰਚਨਾ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ : 1

(ੳ) ਤਿੰਨ (ਅ) ਚਾਰ

(ੲ) ਪੰਜ (ਸ) ਅੱਠ

19. ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਸ਼ਬਦੀ ਅਰਥ ਹੈ : 1

(ੳ) ਬੰਨਣਾ

(ਅ) ਵਿਸਤਾਰ ਦੇਣਾ

(ੲ) ਸੰਖੇਪਿਤ ਕਰਨਾ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

www.cclchapter.com

20. ਬੋਲਚਾਲ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਆਉਂਦਾ ਹੈ : 1

(ੳ) ਰਚਨਾ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ

(ਅ) ਰਚਨਾ ਦਾ ਮੌਖਿਕ ਰੂਪ

(ੲ) ੳ ਅਤੇ ਅ ਦੋਵੇਂ

(ਸ) ੳ ਅਤੇ ਅ ਦੋਵੇਂ ਨਹੀਂ

21. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸੰਕੇਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਪਰ ਕਹਾਣੀ ਰਚਨਾ ਕਰੋ। 3

ਮੱਗਰਮੱਛ ਤੇ ਬਾਂਦਰ ਦੀ ਦੋਸਤੀ .... ਨਿਰੀਆਂ ਜਾਮਣਾਂ ਦਾ ਸੁਆਦ ...... ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਬਾਂਦਰ ਨੂੰ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਵਾਂ ...... ਪਤਨੀ ਦਿਲ ਮੰਗਦੀ ਹੈ ...... ਬਾਂਦਰ ਹੱਸਿਆ .... ਉਸਦਾ ਦਿਲ ਤਾਂ ਜਾਮਣ ਦੇ ਰੁੱਖ ਉੱਤੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ..... ਕੰਢੇ ਉਪਰ ਪੁੱਜ ਕੇ ਬਾਂਦਰ ਭੱਜ ਗਿਆ।

www.cclchapter.com

Code No. 4911

Roll No. ………………………..

SET : D

D. El. Ed. 1st Year (Fresh) Exam., July - 2019

Proficiency in Punjabi Language

पंजाबी भाषा में प्रवीणता

(Course Code : DE-110)

[New Curriculum]

(Only for Fresh Candidates)

[Evening Session]

Time : 2 Hours] *[Max. Marks : 35*

समय : 2 घण्टे] *[अधिकतम अंक : 35*

सामान्य निर्देश :

*(i) कृपया जाँच कर लें कि इस प्रश्न-पत्र में मुद्रित पृष्ठ **7** तथा प्रश्न **21** हैं।*

*(ii) प्रश्न-पत्र में दाहिने हाथ की ओर दिये गये **कोड नम्बर** तथा **सेट** को छात्र उत्तर-पुस्तिका के मुख्य-पृष्ठ पर लिखें।*

(iii) कृपया प्रश्न का उत्तर लिखना शुरू करने से पहले, प्रश्न का क्रमांक अवश्य लिखें।

www.cclchapter.com

(iv) उत्तर-पुस्तिका के बीच में खाली पन्ना/पन्ने न छोड़ें।

(v) उत्तर-पुस्तिका के अतिरिक्त कोई अन्य शीट नहीं मिलेगी। अतः आवश्यकतानुसार ही लिखें और लिखा उत्तर न काटें।

(vi) परीक्षार्थी अपना रोल नं० प्रश्न-पत्र पर अवश्य लिखें।

(vii) कृपया प्रश्नों का उत्तर देने से पूर्व सुनिश्चित कर लें कि प्रश्न-पत्र पूर्ण व सही है, ***परीक्षा के उपरान्त इस सम्बन्ध में कोई दावा स्वीकार नहीं किया जायेगा।***

(viii) ***सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।***

*(ix) **3** अंक के प्रत्येक प्रश्न का उत्तर लगभग **50** शब्दों में तथा **5** अंक के प्रश्न का उत्तर लगभग **75** शब्दों में दीजिए।*

ਯੂਨਿਟ - ਪਹਿਲਾ

1. ਜੀਭ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਵਰਾਂ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਵਰਗ ਹਨ : 1

(ੳ) ਇੱਕ

(ਅ) ਦੋ

(ੲ) ਤਿੰਨ

(ਸ) ਚਾਰ

www.cclchapter.com

2. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਲਿੱਪੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ : 1

(ੳ) ਪੈਂਤੀ ਅੱਖਰੀ

(ਅ) ਗੁਰਮੁਖੀ

(ੲ) ੳ ਅਤੇ ਅ ਦੋਵੇਂ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

3. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਦੁੱਤ ਵਿਅੰਜਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ : 1

(ੳ) ਅੱਧਕ ਦੀ

(ਅ) ਬਿੰਦੀ ਦੀ

(ੲ) ਟਿੱਪੀ ਦੀ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

4. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਰਧ ਸ੍ਵਰ ਕਿੰਨੇ ਹਨ : 1

(ੳ) ਇਕ

(ਅ) ਦੋ

(ੲ) ਪੰਜ

(ਸ) ਸੱਤ

5. ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸੁਣਨ ਕੌਸ਼ਲ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ। 3

6. ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। 3

www.cclchapter.com

ਯੂਨਿਟ - ਦੂਸਰਾ

7. ਵਿਆਕਰਣ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੱਤ ਹੈ : 1

(ੳ) ਵਾਕ (ਅ) ਧਾਤੂ

(ੲ) ਸ਼ਬਦ (ਸ) ਉਪਵਾਕ

8. ਭਾਸ਼ਾ ਦਾਤ ਹੈ : 1

(ੳ) ਕੁਦਰਤ ਦੀ

(ਅ) ਸਮਾਜ ਦੀ

(ੲ) ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

9. ਵਾਕ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। 3

10. ਸੁਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਅੰਜਨਾਂ ਵਿਚ ਲੇ ਮੂਲ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। 5

ਜਾਂ

ਨਾਂਵ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ - ਤੀਸਰਾ

11. ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਰਜ ਹੈ : 1

(ੳ) ਚਾਰ (ਅ) ਪੰਜ

(ੲ) ਛੇ (ਸ) ਦਸ

www.cclchapter.com

12. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਜੋਤੀ-ਜੋਤ ਸਮਾਏ : 1

(ੳ) 1530 (ਅ) 1536

(ੲ) 1539 (ਸ) 1540

13. ਕਿਸ ਸੂਫੀ ਰਚਨਾਕਾਰ ਦੀ ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ : 1

(ੳ) ਸਾਹ ਹੁਸੈਨ

(ਅ) ਸਾਂਈ ਬੁੱਲੇ ਸ਼ਾਹ

(ੲ) ਸ਼ੇਖ ਫ਼ਰੀਦ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀ

14. ਕਿਸ ਕਿੱਸਾ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ 'ਹੀਰ' ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਈ : 1

(ੳ) ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ

(ਅ) ਦਮੋਦਰ

(ੲ) ਮੁਕਬਲ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

15. 'ਆਜਾ ਆਖਾਂ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ' ਨੂੰ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ : 1

(ੳ) ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ

(ਅ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ

(ੲ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

www.cclchapter.com

16. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਉਪਰ ਇੱਕ ਲੇਖ ਲਿਖੋ। 3

ਯੂਨਿਟ - ਚੌਥਾ

17. ਬੋਲਚਾਲ ਵਿਚ ਰਚਨਾ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਰੂਪ ਆਉਂਦਾ ਹੈ : 1

(ੳ) ਲਿਖਤ ਰੂਪ

(ਅ) ਮੌਖਿਕ ਰੂਪ

(ੲ) ੳ ਅਤੇ ਅ ਦੋਵੇਂ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

18. ਨਿਬੰਧ ਰਚਨਾ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ : 1

(ੳ) ਇਕ

(ਅ) ਦੋ

(ੲ) ਤਿੰਨ

(ਸ) ਚਾਰ

19. ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਕੰਮ ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਰੂਪ ਦੁਆਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ : 1

(ੳ) ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਦੁਆਰਾ

(ਅ) ਮੌਖਿਕ ਰੂਪ ਦੁਆਰਾ

(ੲ) ਵਾਚਨ ਕੌਸ਼ਲ ਦੁਆਰਾ

(ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

www.cclchapter.com

20. ਨਿਬੰਧ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜੀ ਦਾ ਪਰਆਇਵਾਚੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ : 1

(ੳ) ਲੈਟਰ (Letter)

(ਅ) ਪੋਇਟਰੀ (Poetry)

(ੲ) ਐਸੇ (Essay)

(ਸ) ਆਰਟੀਕਲ (Article)

21. ਲਿਖਤ ਰਚਨਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਉਦੇਸ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3

---

www.cclchapter.com